

Konferencija na visokom nivou o budućnosti Evropskog suda za ljudska prava

Deklaracija iz Interlakena

19. februar 2010. godine

Konferencija na visokom nivou u Interlakenu, održana 18. i 19. februara 2010. godine na inicijativu predsjedavanja Švicarske Komitetom ministara Vijeća Evrope (u daljem tekstu: Konferencija):

1. Izražavajući veliku posvećenost država ugovornica Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: Konvencija) i Evropskom sudu za ljudska prava (u daljem tekstu: Sud);
2. Potvrđujući izuzetan doprinos Suda zaštiti ljudskih prava u Evropi;
3. Podsjećajući na međusobnu zavisnost između nadzornog mehanizma Konvencije i ostalih aktivnosti Vijeća Evrope u domenu ljudskih prava, vladavine prava i demokratije;
4. Pozdravljajući stupanje na snagu Protokola br. 14 Konvencije 1. juna 2010. godine;
5. Konstatujući sa zadovoljstvom stupanje na snagu Lisabonskog ugovora koji predviđa pristupanje Evropske unije Konvenciji;
6. Naglašavajući supsidijarnu prirodu nadzornog mehanizma utvrđenu Konvencijom i posebno ključnu ulogu koju nacionalne vlasti tj. vlade, sudovi i skupštine moraju imati u garantovanju i zaštiti ljudskih prava na nacionalnom nivou;
7. Konstatujući sa dubokom zabrinutošću da broj predstavlki podnesenih Sudu i deficit između predatih predstavlki i riješenih predstavlki i dalje raste;
8. Imajući u vidu da ova situacija štetno utiče na djelotvornost i vjerodostojnost Konvencije i njenog nadzornog mehanizma i predstavlja prijetnju kvalitetu i dosljednosti sudske prakse i autoriteta Suda;
9. Uvjereni da su uz već uvedena ili predviđena poboljšanja dodatne mjere neophodne i hitne kako bi se:
 - I postigla ravnoteža između broja presuda i odluka koje je donio Sud i broja prispjelih predstavlki;
 - II omogućilo da Sud smanji broj neriješenih predmeta i presudi nove predmete u razumnom roku, posebno one predmete koji se odnose na ozbiljne povrede ljudskih prava;
 - III osiguralo potpuno i brzo izvršenje presuda Suda i djelotvornost nadzora od strane Komiteta ministara;
10. Imajući u vidu da ova Deklaracija nastoji utvrditi smjernice za proces reformi s ciljem dugoročne djelotvornosti sistema Konvencije;

Konferencija:

- (1) Ponovo potvrđuje posvećenost država ugovornica Konvenciji i pravu na pojedinačnu predstavku;
- (2) Ponavlja obavezu država ugovornica da osiguraju da su prava i slobode utvrđene Konvencijom u potpunosti osigurani na nacionalnom nivou i poziva na jačanje principa supsidijarnosti;
- (3) Naglašava da ovaj princip podrazumijeva zajedničku odgovornost između država ugovornica i Suda;
- (4) Naglašava važnost osiguravanja jasnoće i dosljednosti prakse Suda i poziva, posebno, na ujednačenu i strogu primjenu kriterija koji se odnose na prihvatljivost i nadležnost Suda;
- (5) Poziva Sud da maksimalno iskoristi procesne alate i raspoloživa sredstva;
- (6) Naglašava potrebu za djelotvornim mjerama da bi se smanjio broj jasno neprihvatljivih predavki, potrebu za djelotvornim filtriranjem tih predavki i potrebu da se pronađu rješenja za postupanje sa predavkama koje se ponavljaju;
- (7) Naglašava da je neophodno potpuno, djelotvorno i brzo izvršenje konačnih presuda Suda;
- (8) Ponovo potvrđuje potrebu za održavanjem nezavisnosti sudija i očuvanjem nepristrasnosti i kvaliteta Suda;
- (9) Poziva na unapređenje djelotvornosti sistema za nadzor nad izvršenjem presuda Suda;
- (10) Naglašava potrebu da se pojednostavi postupak izmjene i dopune odredbi Konvencije koje su organizacione prirode;
- (11) Usvaja sljedeći Akcioni plan kao instrument kojim se daju političke smjernice za proces dugoročne djelotvornosti sistema Konvencije.

Akcioni plan

A. Pravo na pojedinačnu predstavku

1. Konferencija ponovo potvrđuje osnovnu važnost prava na pojedinačnu predstavku kao kamena temeljca sistema Konvencije koji garantuje da se navodne povrede prava koje nacionalni organi vlasti nisu efikasno riješili mogu podnijeti Sudu.
2. U pogledu velikog broja neprihvatljivih predavki, Konferencija poziva Komitet ministara da razmotri mjere koje bi omogućile Sudu da se usredotoči na svoju ključnu ulogu garanta ljudskih prava i da donese presude za utemeljene predmete u roku, posebno za one predmete koji se odnose na ozbiljne povrede ljudskih prava.
3. U pogledu pristupa Sudu, Konferencija poziva Komitet ministara da razmotri sve dodatne mjere koje bi mogle doprinijeti zakonitom provođenju pravde i da posebno ispita pod kojim

uslovima bi se mogla predvidjeti nova procesna pravila ili prakse, a da se pri tome osnovane predstavke ne vraćaju.

B. Provedba Konvencije na nacionalnom nivou

4. Konferencija podsjeća da je prije svega odgovornost država ugovornica da garantuju primjenu i provedbu Konvencije i shodno tome poziva države ugovornice da se obavežu na:

- a) nastavak rada, gdje je to neophodno u saradnji sa nacionalnim institucijama za ljudska prava ili drugim relevantnim tijelima, na podizanju svijesti nacionalnih organa vlasti o standardima Konvencije i da osiguraju njihovu primjenu;
- b) potpuno izvršenje presuda Suda, čime će se osigurati poduzimanje neophodnih mjera s ciljem daljeg sprečavanja sličnih povreda prava;
- c) uzimajući u obzir razvoj sudske prakse Suda, i s ciljem da se razmotre zaključci koji će se izvući iz presude koja potvrđuje povredu Konvencije od strane druge države, a koja u okviru svog pravnog sistema ima isti problem principa;
- d) osiguravanje, ako je to neophodno kroz uvođenje novih pravnih sredstava, bilo da su specifične prirode ili opća domaća pravna sredstva, da svaka osoba sa dokazivom tvrdnjom da su njena prava i slobode utvrđene Konvencijom prekršene ima djelotvorno pravno sredstvo pred domaćim organima koji će obezbijediti odgovarajuću naknadu, gdje je to neophodno;
- e) razmatranje mogućnosti imenovanja nacionalnih sudija i, gdje je to neophodno, drugih nezavisnih pravnika visokog ranga, u Sekretarijat suda;
- f) osiguravanje pregleda provedbe preporuka koje je usvojio Komitet ministara da se pomogne državama ugovornicama da ispune svoje obaveze.

5. Konferencija naglašava potrebu da se unaprijedi ciljanje i koordinacija drugih postojećih mehanizama, aktivnosti i programa Vijeća Evrope, uključujući i žalbu Generalnog sekretara na član 52. Konvencije.

C. Filtriranje

6. Konferencija:

- a) poziva države ugovornice i Sud da osiguraju da se potencijalnim podnosiocima predstavke obezbijede sveobuhvatne i objektivne informacije o Konvenciji i praksi Suda, posebno o postupku podnošenja predstavke i kriterijima prihvatljivosti. U tu svrhu, Komitet ministara može ispitati ulogu ureda za informisanje Vijeća Evrope.
- b) naglašava zanimanje za detaljnu analizu prakse Suda koja se odnosi na predstavke koje su proglašene neprihvatljivim;
- c) preporučuje, u pogledu mehanizama filtriranja,
 - i. Sudu da kratkoročno uspostavi mehanizam u okviru postojećeg sudskog vijeća koji će vjerovatno osigurati djelotvorno filtriranje;

ii. Komitetu ministara da razmotri uspostavljanje mehanizma filtriranja u okviru Suda koji će prevazići postupak sudije pojedinca i postupak predviđen u stavu (i).

D. Predstavke koje se ponavljaju

7. Konferencija:

a) poziva države ugovornice da:

i. olakšaju, gdje je to moguće, u okviru garancija koje je previdio Sud i, po potrebi, uz podršku Suda usvajanje prijateljskih poravnanja i jednostranih deklaracija;

ii. sarađuju sa Komitetom ministara nakon konačne pilot presude, kako bi usvojile i provele opće mjere koje mogu djelotvorno otkloniti strukturne probleme u srži nastanka predmeta koji se ponavljaju.

b) naglašava potrebu da Sud razvije jasne i predvidljive standarde za postupak „pilot presude“ u pogledu izbora predstavki, da se prati postupak i postupanje sa odgođenim predmetima, i da se ocijene dejstva primjene ovog i sličnih postupaka;

c) poziva Komitet ministara da:

i. razmotri da li sudije koji su odgovorni za filtriranje mogu voditi predmete koji se ponavljaju (vidi gore Odjeljak C);

ii. omogućiti kooperativni pristup koji uključuje sve relevante dijelove Vijeća Evrope kako bi se državi ugovornici predstavile moguće opcije neophodne da se otkloni strukturni problem otkriven presudom.

E. Sud

8. Naglašavajući važnost održavanja nezavisnosti sudija i očuvanja nepristrasnosti i kvaliteta Suda, Konferencija poziva države ugovornice i Vijeće Evrope da:

a) osiguraju, po potrebi poboljšanjem transparentnosti i kvaliteta postupka izbora i na nacionalnom i evropskom nivou, potpuno ispunjavanje kriterija Konvencije za funkciju sudije Suda, uključujući poznavanje međunarodnog javnog prava i nacionalnih pravnih sistema, kao i poznavanje najmanje jednog službenog jezika. Osim toga, sastav Suda treba da obuhvati neophodna praktična iskustva u pravnoj struci;

b) daju Sudu, s ciljem njegovog djelotvornijeg funkcionisanja, neophodni nivo administrativne autonomije u okviru Vijeća Evrope.

9. Konferencija, potvrđujući zajedničku odgovornost između država ugovornica i Suda, poziva Sud da:

a) izbjegne preispitivanja pitanja činjenice ili nacionalnog zakona koje su razmotrili i odlučili nacionalni organi vlasti, u skladu sa svojom sudskom praksom prema kojoj on nije četevrostepeni sud;

b) primijeni ujednačene i stroge kriterije koji se odnose na prihvatljivost i nadležnost i u potpunosti uzme u obzir svoju supsidijarnu ulogu u tumačenju i primjeni Konvencije;

c) da puno dejstvo novom kriteriju prihvatljivosti predviđenom Protokolom br. 14 i razmotri druge mogućnosti primjene principa *de minimis non curat praetor*.

10. S ciljem povećanja svoje djelotvornosti, Konferencija poziva Sud da nastavi sa radom na poboljšanju svoje unutrašnje strukture i radnih metoda i da maksimalno iskoristi procesne alate i raspoloživa sredstva. U ovom kontekstu, Konferencija posebno ohrabruje Sud da:

a) iskoristi mogućnost da zatraži od Komiteta ministara da smanji broj sudija u Vijećima na pet članova, kako je predviđeno Protokolom br. 14;

b) nastavi sa politikom utvrđivanja prioriteta za postupanje u predmetima i nastavi sa utvrđivanjem svih strukturnih problema u svojim presudama iz kojih može proizaći veliki broj predstavki koje se ponavljaju.

F. Nadzor nad izvršenjem presuda

11. Konferencija naglašava hitnu potrebu da Komitet ministara:

a) razvije sredstva koja će učiniti njegov nadzor nad izvršenjem presuda Suda djelotvornijim i transparentnijim. U tom pogledu, poziva Komitet ministara da ojača ovaj nadzor davanjem većeg prioriteta i vidljivosti ne samo predmetima koji zahtjevaju hitne pojedinačne mjere, nego i predmetima koji otkrivaju velike strukturne probleme, naglašavajući važnost potrebe da se uspostave djelotvorna domaća pravna sredstva;

b) preispita svoje radne metode i pravila da bi se osigurala njihova bolja prilagođenost trenutnoj situaciji i veća djelotvornost u bavljenju raznovrsnim pitanjima koja se javljaju.

G. Pojednostavljeni postupak izmjene i dopune Konvencije

12. Konferencija poziva Komitet ministara da kroz izmjene i dopune Protokola razmotri mogućnost uvođenja pojednostavljenog postupka za sve buduće izmjene i dopune pojedinih odredbi Konvencije koje se odnose na organizaciona pitanja. Taj pojednostavljeni postupak može se uvesti kroz:

a) Statut za Sud;

b) novu odredbu u Konvenciji sličnu onoj iz člana 41. (d) Statuta Vijeća Evrope.

Provedba

S ciljem provedbe Akcionog plana, Konferencija:

(1) poziva države ugovornice, Komitet ministara, Sud i Generalnog sekretara da daju puno dejstvo Akcionom planu;

(2) posebno poziva Komitet ministara i države ugovornice da se konsultuju sa civilnim društvom o djelotvornim načinima provedbe Akcionog plana;

(3) poziva države ugovornice da obavijeste Komitet ministara prije kraja 2011. godine o poduzetim mjerama za provođenje relevantnih dijelova ove Deklaracije;

(4) poziva Komitet ministara da prati i provede do juna 2011. godine, gdje je to neophodno u saradnji sa Sudom i davanjem neophodnog projektnog zadatka nadležnim organima, mjere navedene u ovoj Deklaraciji koje ne zahtjevaju izmjene i dopune Konvencije;

(5) poziva Komitet ministara da izda projektni zadatak nadležnim organima s ciljem da se do juna 2012. godine pripreme konkretni prijedlozi za mjere koje zahtjevaju izmjene i dopune Konvencije; projektni zadatak treba sadržati prijedloge za mehanizam filtriranja u okviru Suda i studiju mjera čime će se omogućiti pojednostavljenje izmjena i dopuna Konvencije;

(6) poziva Komitet ministara da ocijeni, u periodu od 2012. do 2015. godine, u kojoj je mjeri provedba Protokola br. 14 i Interlaken akcionog plana unaprijedila situaciju Suda. Na osnovu ove ocjene, Komitet ministara treba odlučiti, prije kraja 2015. godine, o tome da li postoji potreba za daljim djelovanjem. Prije kraja 2019. godine, Komitet ministara treba da odluči o tome da li su usvojene mjere dovoljne da se osigura održivo funkcionisanje mehanizma kontrole Konvencije ili su neophodne veće promjene;

(7) traži od Švicarske kao predsjedavajuće zemlje da ovu Deklaraciju i Zapisnik sa Konferencije u Interlakenu dostavi Komitetu ministara;

(8) poziva sljedeću predsjedavajuću zemlju Komitetom ministara da prati provedbu ove Deklaracije.

Konferencija na visokoj razini o budućnosti Europskog suda za ljudska prava

Deklaracija iz Interlakena

19. veljače 2010. godine

Konferencija na visokoj razini u Interlakenu, održana 18. i 19. veljače 2010. godine na inicijativu predsjedavanja Švicarske Komitetom ministara Vijeća Europe (u daljem tekstu: Konferencija):

1. Izražavajući veliku posvećenost država ugovornica Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljem tekstu: Konvencija) i Europskom sudu za ljudska prava (u daljem tekstu: Sud);
2. Potvrđujući izuzetan doprinos Suda zaštiti ljudskih prava u Europi;
3. Podsjećajući na međusobnu ovisnost između nadzornog mehanizma Konvencije i ostalih aktivnosti Vijeća Europe u domenu ljudskih prava, vladavine prava i demokracije;
4. Pozdravljajući stupanje na snagu Protokola br. 14 Konvencije 1. lipnja 2010. godine;
5. Konstatirajući sa zadovoljstvom stupanje na snagu Lisabonskog ugovora koji predviđa pristupanje Europske unije Konvenciji;
6. Naglašavajući supsidijarnu prirodu nadzornog mehanizma utvrđenu Konvencijom i posebno ključnu ulogu koju nacionalne vlasti tj. vlade, sudovi i skupštine moraju imati u jamčenju i zaštiti ljudskih prava na nacionalnoj razini;
7. Konstatirajući sa dubokom zabrinutošću da broj predstavki podnesenih Sudu i deficit između predanih predstavki i riješenih predstavki i dalje raste;
8. Imajući u vidu da ova situacija štetno utječe na djelotvornost i vjerodostojnost Konvencije i njenog nadzornog mehanizma i predstavlja prijetnju kvalitetu i dosljednosti sudbene prakse i autoriteta Suda;
9. Uvjereni da su uz već uvedena ili predviđena poboljšanja dodatne mjere nužne i hitne kako bi se:
 - I. postigla ravnoteža između broja presuda i odluka koje je donio Sud i broja prispjelih predstavki;
 - II. omogućilo da Sud smanji broj neriješenih predmeta i presudi nove predmete u razumnom roku, posebno one predmete koji se odnose na ozbiljne povrede ljudskih prava;
 - III. osiguralo potpuno i brzo izvršenje presuda Suda i djelotvornost nadzora od strane Komiteta ministara;

10. Imajući u vidu da ova Deklaracija nastoji utvrditi smjernice za proces reformi s ciljem dugoročne djelotvornosti sustava Konvencije;

Konferencija:

- (1) Ponovno potvrđuje posvećenost država ugovornica Konvenciji i pravu na pojedinačnu predstavku;
- (2) Ponavlja obvezu država ugovornica da osiguraju da su prava i slobode utvrđene Konvencijom u potpunosti osigurani na nacionalnoj razini i poziva na jačanje principa supsidijarnosti;
- (3) Naglašava da ovaj princip podrazumijeva zajedničku odgovornost između država ugovornica i Suda;
- (4) Naglašava važnost osiguravanja jasnoće i dosljednosti prakse Suda i poziva, posebice, na ujednačenu i strogu primjenu kriterija koji se odnose na prihvatljivost i nadležnost Suda;
- (5) Poziva Sud da maksimalno iskoristi procesne alate i raspoloživa sredstva;
- (6) Naglašava potrebu za djelotvornim mjerama da bi se smanjio broj jasno neprihvatljivih predstavki, potrebu za djelotvornim filtriranjem tih predstavki i potrebu da se pronađu rješenja za postupanje sa predstavkama koje se ponavljaju;
- (7) Naglašava da je nužno potpuno, djelotvorno i brzo izvršenje konačnih presuda Suda;
- (8) Ponovno potvrđuje potrebu za održavanjem neovisnosti sudaca i očuvanjem nepristrasnosti i kvaliteta Suda;
- (9) Poziva na unapređenje djelotvornosti sustava za nadzor nad izvršenjem presuda Suda;
- (10) Naglašava potrebu da se pojednostavi postupak izmjene i dopune odredbi Konvencije koje su organizacione prirode;
- (11) Usvaja sljedeći Akcioni plan kao instrument kojim se daju političke smjernice za proces dugoročne djelotvornosti sustava Konvencije.

Akcioni plan

A. Pravo na pojedinačnu predstavku

1. Konferencija ponovno potvrđuje temeljnu važnost prava na pojedinačnu predstavku kao kamena temeljca sistema Konvencije koji jamče da se navodne povrede prava koje nacionalni organi vlasti nisu efikasno riješili mogu podnijeti Sudu.
2. U pogledu velikog broja neprihvatljivih predstavki, Konferencija poziva Komitet ministara da razmotri mjere koje bi omogućile Sudu da se usredotoči na svoju ključnu ulogu garanta ljudskih prava i da donese presude za utemeljene predmete u roku, posebice za one predmete koji se odnose na ozbiljne povrede ljudskih prava.

3. U pogledu pristupa Sudu, Konferencija poziva Komitet ministara da razmotri sve dodatne mjere koje bi mogle doprinijeti zakonitom provođenju pravde i da posebno ispita pod kojim uvjetima bi se mogla predvidjeti nova procesna pravila ili prakse, a da se pri tome osnovane predstavke ne vraćaju.

B. Provedba Konvencije na nacionalnoj razini

4. Konferencija podsjeća da je prije svega odgovornost država ugovornica da garantuju primjenu i provedbu Konvencije i sukladno tome poziva države ugovornice da se obavežu na:

a) nastavak rada, gdje je to nužno u suradnji sa nacionalnim institucijama za ljudska prava ili drugim relevantnim tijelima, na podizanju svijesti nacionalnih organa vlasti o standardima Konvencije i da osiguraju njihovu primjenu;

b) potpuno izvršenje presuda Suda, čime će se osigurati poduzimanje nužnih mjera s ciljem daljeg sprečavanja sličnih povreda prava;

c) uzimajući u obzir razvitak sudbene prakse Suda, i s ciljem da se razmotre zaključci koji će se izvući iz presude koja potvrđuje povredu Konvencije od strane druge države, a koja u okviru svog pravnog sustava ima isti problem principa;

d) osiguravanje, ako je to nužno kroz uvođenje novih pravnih sredstava, bilo da su specifične prirode ili opća domaća pravna sredstva, da svaka osoba sa dokazivom tvrdnjom da su njena prava i slobode utvrđene Konvencijom prekršene ima djelotvorno pravno sredstvo pred domaćim organima koji će obezbijediti odgovarajuću naknadu, gdje je to nužno;

e) razmatranje mogućnosti imenovanja nacionalnih sudaca i, gdje je to nužno, drugih neovisnih pravnika visokog ranga, u Tajništvo suda;

f) osiguravanje pregleda provedbe preporuka koje je usvojio Komitet ministara da se pomogne državama ugovornicama da ispune svoje obveze.

5. Konferencija naglašava potrebu da se unaprijedi ciljanje i koordinacija drugih postojećih mehanizama, aktivnosti i programa Vijeća Europe, uključujući i žalbu Glavnog tajnika na članak 52. Konvencije.

C. Filtriranje

6. Konferencija:

a) poziva države ugovornice i Sud da osiguraju da se potencijalnim podnositeljima predstavke obezbijede sveobuhvatne i objektivne informacije o Konvenciji i praksi Suda, posebice o postupku podnošenja predstavke i kriterijima prihvatljivosti. U tu svrhu, Komitet ministara može ispitati ulogu ureda za informiranje Vijeća Europe.

b) naglašava zanimanje za detaljnu analizu prakse Suda koja se odnosi na predstavke koje su proglašene neprihvatljivim;

c) preporuča, u pogledu mehanizama filtriranja,

(i) Sudu da kratkoročno uspostavi mehanizam u okviru postojećeg sudbenog vijeća koji će vjerovatno osigurati djelotvorno filtriranje;

(ii) Komitetu ministara da razmotri uspostavljanje mehanizma filtriranja u okviru Suda koji će prevazići postupak suca pojedinca i postupak predviđen u stavku (i).

D. Predstavke koje se ponavljaju

7. Konferencija:

a) poziva države ugovornice da:

(i) olakšaju, gdje je to moguće, u okviru garancija koje je previdio Sud i, po potrebi, uz podršku Suda usvajanje prijateljskih poravnanja i jednostranih deklaracija;

(ii) surađuju sa Komitetom ministara nakon konačne pilot presude, kako bi usvojile i provele opće mjere koje mogu djelotvorno otkloniti strukturne probleme u srži nastanka predmeta koji se ponavljaju.

b) naglašava potrebu da Sud razvije jasne i predvidljive standarde za postupak „pilot presude“ u pogledu izbora predstavki, da se prati postupak i postupanje sa odgođenim predmetima, i da se ocijene dejstva primjene ovog i sličnih postupaka;

c) poziva Komitet ministara da:

(i) razmotri da li suci koji su odgovorni za filtriranje mogu voditi predmete koji se ponavljaju (vidi gore Odjeljak C);

(ii) omogućiti kooperativni pristup koji uključuje sve relevante dijelove Vijeća Europe kako bi se državi ugovornici predstavile moguće opcije nužne da se otkloni strukturni problem otkriven presudom.

E. Sud

8. Naglašavajući važnost održavanja neovisnosti sudaca i očuvanja nepristrasnosti i kvaliteta Suda, Konferencija poziva države ugovornice i Vijeće Europe da:

a) osiguraju, po potrebi poboljšanjem transparentnosti i kvaliteta postupka izbora i na nacionalnom i europskoj razini, potpuno ispunjavanje kriterija Konvencije za funkciju suca Suda, uključujući poznavanje međunarodnog javnog prava i nacionalnih pravnih sustava, kao i poznavanje najmanje jednog službenog jezika. Osim toga, sastav Suda treba da obuhvati nužna praktična iskustva u pravnoj struci;

b) daju Sudu, s ciljem njegovog djelotvornijeg funkcioniranja, nužnu razinu administrativne autonomije u okviru Vijeća Europe.

9. Konferencija, potvrđujući zajedničku odgovornost između država ugovornica i Suda, poziva Sud da:

a) izbjegne preispitivanja pitanja činjenice ili nacionalnog zakona koje su razmotrili i odlučili

nacionalni organi vlasti, sukladno svojoj sudbenoj praksi prema kojoj on nije četevrostepeni sud;

b) primijeni ujednačene i stroge kriterije koji se odnose na prihvatljivost i nadležnost i u potpunosti uzme u obzir svoju supsidijarnu ulogu u tumačenju i primjeni Konvencije;

c) da puno dejstvo novom kriteriju prihvatljivosti predviđenom Protokolom br. 14 i razmotri druge mogućnosti primjene principa *de minimis non curat praetor*.

10. S ciljem povećanja svoje djelotvornosti, Konferencija poziva Sud da nastavi sa radom na poboljšanju svoje unutarnje strukture i radnih metoda i da maksimalno iskoristi procesne alate i raspoloživa sredstva. U ovom kontekstu, Konferencija posebno ohrabruje Sud da:

a) iskoristi mogućnost da zatraži od Komiteta ministara da smanji broj sudija u Vijećima na pet članova, kako je predviđeno Protokolom br. 14;

b) nastavi sa politikom utvrđivanja prioriteta za postupanje u predmetima i nastavi sa utvrđivanjem svih strukturnih problema u svojim presudama iz kojih može proizaći veliki broj predstavki koje se ponavljaju.

F. Nadzor nad izvršenjem presuda

11. Konferencija naglašava hitnu potrebu da Komitet ministara:

a) razvije sredstva koja će učiniti njegov nadzor nad izvršenjem presuda Suda djelotvornijim i transparentnijim. U tom pogledu, poziva Komitet ministara da ojača ovaj nadzor davanjem većeg prioriteta i vidljivosti ne samo predmetima koji zahtjevaju hitne pojedinačne mjere, nego i predmetima koji otkrivaju velike strukturne probleme, naglašavajući važnost potrebe da se uspostave djelotvorna domaća pravna sredstva;

b) preispita svoje radne metode i pravila da bi se osigurala njihova bolja prilagođenost trenutnoj situaciji i veća djelotvornost u bavljenju raznovrsnim pitanjima koja se javljaju.

G. Pojednostavljeni postupak izmjene i dopune Konvencije

12. Konferencija poziva Komitet ministara da kroz izmjene i dopune Protokola razmotri mogućnost uvođenja pojednostavljenog postupka za sve buduće izmjene i dopune pojedinih odredbi Konvencije koje se odnose na organizaciona pitanja. Taj pojednostavljeni postupak može se uvesti kroz:

a) Statut za Sud;

b) novu odredbu u Konvenciji sličnu onoj iz članka 41. (d) Statuta Vijeća Europe.

Provedba

S ciljem provedbe Akcionog plana, Konferencija:

(1) poziva države ugovornice, Komitet ministara, Sud i Glavnog tajnika da daju puno dejstvo Akcionom planu;

- (2) posebno poziva Komitet ministara i države ugovornice da se konsultuju sa civilnim društvom o djelotvornim načinima provedbe Akcionog plana;
- (3) poziva države ugovornice da obavijeste Komitet ministara prije kraja 2011. godine o poduzetim mjerama za provođenje relevantnih dijelova ove Deklaracije;
- (4) poziva Komitet ministara da prati i provede do lipnja 2011. godine, gdje je to nužno u suradnji sa Sudom i davanjem nužnog projektnog zadatka nadležnim organima, mjere navedene u ovoj Deklaraciji koje ne zahtijevaju izmjene i dopune Konvencije;
- (5) poziva Komitet ministara da izda projektni zadatak nadležnim organima s ciljem da se do lipnja 2012. godine pripreme konkretni prijedlozi za mjere koje zahtijevaju izmjene i dopune Konvencije; projektni zadatak treba sadržati prijedloge za mehanizam filtriranja u okviru Suda i studiju mjera čime će se omogućiti pojednostavljenje izmjena i dopuna Konvencije;
- (6) poziva Komitet ministara da ocijeni, u periodu od 2012. do 2015. godine, u kojoj je mjeri provedba Protokola br. 14 i Interlaken akcionog plana unaprijedila situaciju Suda. Na temelju ove ocjene, Komitet ministara treba odlučiti, prije kraja 2015. godine, o tome da li postoji potreba za daljim djelovanjem. Prije kraja 2019. godine, Komitet ministara treba da odluči o tome da li su usvojene mjere dovoljne da se osigura održivo funkcioniranje mehanizma kontrole Konvencije ili su nužne veće promjene;
- (7) traži od Švicarske kao predsjedavajuće zemlje da ovu Deklaraciju i Zapisnik sa Konferencije u Interlakenu dostavi Komitetu ministara;
- (8) poziva sljedeću predsjedavajuću zemlju Komitetom ministara da prati provedbu ove Deklaracije.

Конференција на високом нивоу о будућности Европског суда за људска права

Декларација из Интерлакена

19. фебруар 2010. године

Конференција на високом нивоу у Интерлакену, одржана 18. и 19. фебруара 2010. године на иницијативу предсједавања Швајцарске Комитетом министара Савјета Европе (у даљем тексту: Конференција):

1. Изражавајући велику посвећеност држава уговорница Конвенцији за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Конвенција) и Европском суду за људска права (у даљем тексту: Суд);
2. Потврђујући изузетан допринос Суда заштити људских права у Европи;
3. Подсећајући на међусобну зависност између надзорног механизма Конвенције и осталих активности Савјета Европе у домену људских права, владавине права и демократије;
4. Поздрављајући ступање на снагу Протокола бр. 14 Конвенције 1. јуна 2010. године;
5. Констатујући са задовољством ступање на снагу Лисабонског уговора који предвиђа приступање Европске уније Конвенцији;
6. Наглашавајући супсидијарну природу надзорног механизма утврђену Конвенцијом и посебно кључну улогу коју националне власти тј. владе, судови и скупштине морају да имају у гарантовању и заштити људских права на националном нивоу;
7. Констатујући са дубоком забринутошћу да број представки поднесених Суду и дефицит између предатих представки и рјешених представки и даље расте;
8. Имајући у виду да ова ситуација штетно утиче на дјелотворност и вјеродостојност Конвенције и њеног надзорног механизма и представља пријетњу квалитету и досљедности судске праксе и ауторитета Суда;
9. Увјерени да су уз већ уведена или предвиђена побољшања додатне мјере неопходне и хитне како би се:
 - I. постигла равнотежа између броја пресуда и одлука које је донио Суд и броја приспјелих представки;
 - II. омогућило да Суд смањи број неријешених предмета и пресуди нове предмете у разумном року, посебно оне предмете који се односе на озбиљне повреде људских права;
 - III. осигурало потпуно и брзо извршење пресуда Суда и дјелотворност надзора од стране Комитета министара;

10. Имајући у виду да ова Декларација настоји да утврди смјернице за процес реформи с циљем дугорочне дјелотворности система Конвенције;

Конференција:

- (1) Поново потврђује посвећеност држава уговорница Конвенцији и праву на појединачну представку;
- (2) Понавља обавезу држава уговорница да осигурају да су права и слободе утврђене Конвенцијом у потпуности осигурани на националном нивоу и позива на јачање принципа супсидијарности;
- (3) Наглашава да овај принцип подразумева заједничку одговорност између држава уговорница и Суда;
- (4) Наглашава важност осигуравања јасноће и досљедности праксе Суда и позива, посебно, на уједначену и строгу примјену критерија који се односе на прихватљивост и надлежност Суда;
- (5) Позива Суд да максимално искористи процесне алате и расположива средства;
- (6) Наглашава потребу за дјелотворним мјерама да би се смањио број јасно неприхватљивих представки, потребу за дјелотворним филтрирањем тих представки и потребу да се пронађу рјешења за поступање са представкама које се понављају;
- (7) Наглашава да је неопходно потпуно, дјелотворно и брзо извршење коначних пресуда Суда; д
- (8) Поново потврђује потребу за одржавањем независности судија и очувањем непристрасности и квалитета Суда;
- (9) Позива на унапређење дјелотворности система за надзор над извршењем пресуда Суда;
- (10) Наглашава потребу да се поједностави поступак измјене и допуне одредби Конвенције које су организационе природе;
- (11) Усваја следећи Акциони план као инструмент којим се дају политичке смјернице за процес дугорочне дјелотворности система Конвенције.

Акциони план

А. Право на појединачну представку

1. Конференција поново потврђује основну важност права на појединачну представку као камена темељца система Конвенције који гарантује да се наводне повреде права које национални органи власти нису ефикасно ријешили могу да поднесу Суду.
2. У погледу великог броја неприхватљивих представки, Конференција позива Комитет министара да размотри мјере које би омогућиле Суду да се усредоточи на своју кључну

улогу гаранта људских права и да донесе пресуде за утемељене предмете у року, посебно за оне предмете који се односе на озбиљне повреде људских права.

3. У погледу приступа Суду, Конференција позива Комитет министара да размотри све додатне мјере које би могле да допринесу законитом провођењу правде и да посебно испита под којим условима би се могла да предвиди нова процесна правила или праксе, а да се при томе основане представке не враћају.

Б. Проведба Конвенције на националном нивоу

4. Конференција подсећа да је прије свега одговорност држава уговорница да гарантују примјену и provedбу Конвенције и шодно томе позива државе уговорнице да се обавежу на:

а) наставак рада, гдје је то неопходно у сарадњи са националним институцијама за људска права или другим релевантним тијелима, на подизању свијести националних органа власти о стандардима Конвенције и да осигурају њихову примјену;

б) потпуно извршење пресуда Суда, чиме ће да се осигура подузимање неопходних мјера с циљем даљег спречавања сличних повреда права;

в) узимајући у обзир развој судске праксе Суда, и с циљем да се размотре закључци који ће да се извуку из пресуде која потврђује повреду Конвенције од стране друге државе, а која у оквиру свог правног система има исти проблем принципа;

г) осигуравање, ако је то неопходно кроз увођење нових правних средстава, било да су специфичне природе или општа домаћа правна средства, да свака особа са доказивом тврдњом да су њена права и слободе утврђене Конвенцијом прекршене има дјелотворно правно средство пред домаћим органима који ће да обезбиједи одговарајућу накнаду, гдје је то неопходно;

д) разматрање могућности именовања националних судија и, гдје је то неопходно, других независних правника високог ранга, у Секретаријат суда;

ђ) осигуравање прегледа provedбе препорука које је усвојио Комитет министара да се помогне државама уговорницама да испуне своје обавезе.

5. Конференција наглашава потребу да се унаприједи циљање и координација других постојећих механизма, активности и програма Савјета Европе, укључујући и жалбу Генералног секретара на члан 52. Конвенције.

В. Филтрирање

6. Конференција:

а) позива државе уговорнице и Суд да осигурају да се потенцијалним подносиоцима представке обезбиједи свеобухватне и објективне информације о Конвенцији и пракси Суда, посебно о поступку подношења представке и критеријима прихватљивости. У ту

сврху, Комитет министара може да испита улогу канцеларије за информисање Вијећа Европе.

б) наглашава занимање за детаљну анализу праксе Суда која се односи на представке које су проглашене неприхватљивим;

в) препоручује, у погледу механизма филтрирања,

(I) Суду да краткорочно успостави механизам у оквиру постојећег судског савјета који ће вјероватно да осигура дјелотворно филтрирање;

(II) Комитету министара да размотри успостављање механизма филтрирања у оквиру Суда који ће да превазиђе поступак судије појединца и поступак предвиђен у ставу (i).

Г. Представке које се понављају

7. Конференција:

а) позива државе уговорнице да:

(I) олакшају, гдје је то могуће, у оквиру гаранција које је превидио Суд и, по потреби, уз подршку Суда усвајање пријатељских поравнања и једностраних декларација;

(II) сарађују са Комитетом министара након коначне пилот пресуде, како би усвојиле и провеле опште мјере које могу да дјелотворно отклоне структурне проблеме у сржи настанка предмета који се понављају.

б) наглашава потребу да Суд развије јасне и предвидљиве стандарде за поступак „пилот пресуде“ у погледу избора представки, да се прати поступак и поступање са одгођеним предметима, и да се оцијене дејства примјене овог и сличних поступака;

в) позива Комитет министара да:

(I) размотри да ли судије који су одговорни за филтрирање могу да воде предмете који се понављају (види горе Одјелјак В);

(II) омогућити кооперативни приступ који укључује све релеванте дијелове Савјета Европе како би се држави уговорници представиле могуће опције неопходне да се отклони структурни проблем откривен пресудом.

Д. Суд

8. Наглашавајући важност одржавања независности судија и очувања непристрасности и квалитета Суда, Конференција позива државе уговорнице и Савјета Европе да:

а) осигурају, по потреби побољшањем транспарентности и квалитета поступка избора и на националном и европском нивоу, потпуно испуњавање критерија Конвенције за функцију судије Суда, укључујући познавање међународног јавног права и

националних правних система, као и познавање најмање једног службеног језика. Осим тога, састав Суда треба да обухвати неопходна практична искуства у правној струци;

б) дају Суду, с циљем његовог дјелотворнијег функционисања, неопходни ниво административне аутономије у оквиру Савјета Европе.

9. Конференција, потврђујући заједничку одговорност између држава уговорница и Суда, позива Суд да:

а) избјегне преиспитивања питања чињенице или националног закона које су размотрили и одлучили национални органи власти, у складу са својом судском праксом према којој он није четвростепени суд;

б) примјени уједначене и строге критерије који се односе на прихватљивост и надлежност и у потпуности узме у обзир своју супсидијарну улогу у тумачењу и примјени Конвенције;

в) да пуно дејство новом критерију прихватљивости предвиђеном Протоколом бр. 14 и размотри друге могућности примјене принципа де минимис нон цурат праетор.

10. С циљем повећања своје дјелотворности, Конференција позива Суд да настави са радом на побољшању своје унутрашње структуре и радних метода и да максимално искористи процесне алате и расположива средства. У овом контексту, Конференција посебно охрабрује Суд да:

а) искористи могућност да затражи од Комитета министара да смањи број судија у Савјетима на пет чланова, како је предвиђено Протоколом бр. 14;

б) настави са политиком утврђивања приоритета за поступање у предметима и настави са утврђивањем свих структурних проблема у својим пресудама из којих може да произађе велики број представки које се понављају.

Ђ. Надзор над извршењем пресуда

11. Конференција наглашава хитну потребу да Комитет министара:

а) развије средства која ће да учине његов надзор над извршењем пресуда Суда дјелотворнијим и транспарентнијим. У том погледу, позива Комитет министара да ојача овај надзор давањем већег приоритета и видљивости не само предметима који захтјевају хитне појединачне мјере, него и предметима који откривају велике структурне проблеме, наглашавајући важност потребе да се успоставе дјелотворна домаћа правна средства;

б

б) преиспита своје радне методе и правила да би се осигурала њихова боља прилагођеност тренутној ситуацији и већа дјелотворност у бављењу разноврсним питањима која се јављају.

Е. Поједностављени поступак измјене и допуне Конвенције

12. Конференција позива Комитет министара да кроз измјене и допуне Протокола размотри могућност увођења поједностављеног поступка за све будуће измјене и допуне појединих одредби Конвенције које се односе на организациона питања. Тај поједностављени поступак може да се уведе кроз:

а) Статут за Суд;

б) нову одредбу у Конвенцији сличну оној из члана 41. (д) Статута Савјета Европе.

Проведба

С циљем provedбе Акционог плана, Конференција:

(1) позива државе уговорнице, Комитет министара, Суд и Генералног секретара да дају пуно дејство Акционом плану;

(2) посебно позива Комитет министара и државе уговорнице да се консултују са цивилним друштвом о дјелотворним начинима provedбе Акционог плана;

(3) позива државе уговорнице да обавијесте Комитет министара прије краја 2011. године о подузетим мјерама за провођење релевантних дијелова ове Декларације;

(4) позива Комитет министара да прати и проведе до јуна 2011. године, гдје је то неопходно у сарадњи са Судом и давањем неопходног пројектног задатка надлежним органима, мјере наведене у овој Декларацији које не захтјевају измјене и допуне Конвенције;

(5) позива Комитет министара да изда пројектни задатак надлежним органима с циљем да се до јуна 2012. године припреме конкретни приједлози за мјере које захтјевају измјене и допуне Конвенције; пројектни задатак треба да садржи приједлоге за механизам филтрирања у оквиру Суда и студију мјера чиме ће да се омогући поједностављење измјена и допуна Конвенције;

(6) позива Комитет министара да оцијени, у периоду од 2012. до 2015. године, у којој је мјери provedба Протокола бр. 14 и Интерлакен акционог плана унаприједила ситуацију Суда. На основу ове оцјене, Комитет министара треба да одлучи, прије краја 2015. године, о томе да ли постоји потреба за даљим дјеловањем. Прије краја 2019. године, Комитет министара треба да одлучи о томе да ли су усвојене мјере довољне да се осигура одрживо функционисање механизма контроле Конвенције или су неопходне веће промјене;

(7) тражи од Швајцарске као предсједавајуће земље да ову Декларацију и Записник са Конференције у Интерлакену достави Комитету министара;

(8) позива сљедећу предсједавајућу земљу Комитетом министара да прати provedбу ове Декларације.